

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Komission varhaisvaroitusraportin johtopäätökset ja suositukset Suomelle

Jätealan yhteistyöryhmä 15.6.2023

Riitta Levinen

Komission varhaisvaroituskertomus

- Perustuu jäte-, pakkausjäte- ja kaatopaikkadirektiivissä komissiolle säädettyyn velvoitteeseen laatia yhteistyössä EEA:n kanssa kertomukset jäsenvaltioiden edistymisestä ao. direktiiveissä säädettyjen tavoitteiden saavuttamisessa viimeistään kolme vuotta ennen tavoitteen määräaika.
- Tarkastelussa yhdyskuntajätteen ja pakkausjätteen 2025 kierrätystavoitteet (sekä kaatopaikkadirektiivin 2035 yhdyskuntajätteen kaatopaikkakäsittelyn) vähentämistavoite.

2020-2022
EEA:n koordinoima konsulttityö (ml. VTT);
metodologia, tiedonkeruu, kyselyt ja
haastattelut jäsenmaille, arviointi

Maaraportit komissiolle kesällä 2022 (eivät
julkisia tuolloin)

Bilateraalikeskustelut komission kanssa
toimenpidesuosituksista niille jäsenmaille,
joilla uhkana tavoitteiden jääminen
saavuttamatta. Suomessa 11/2022

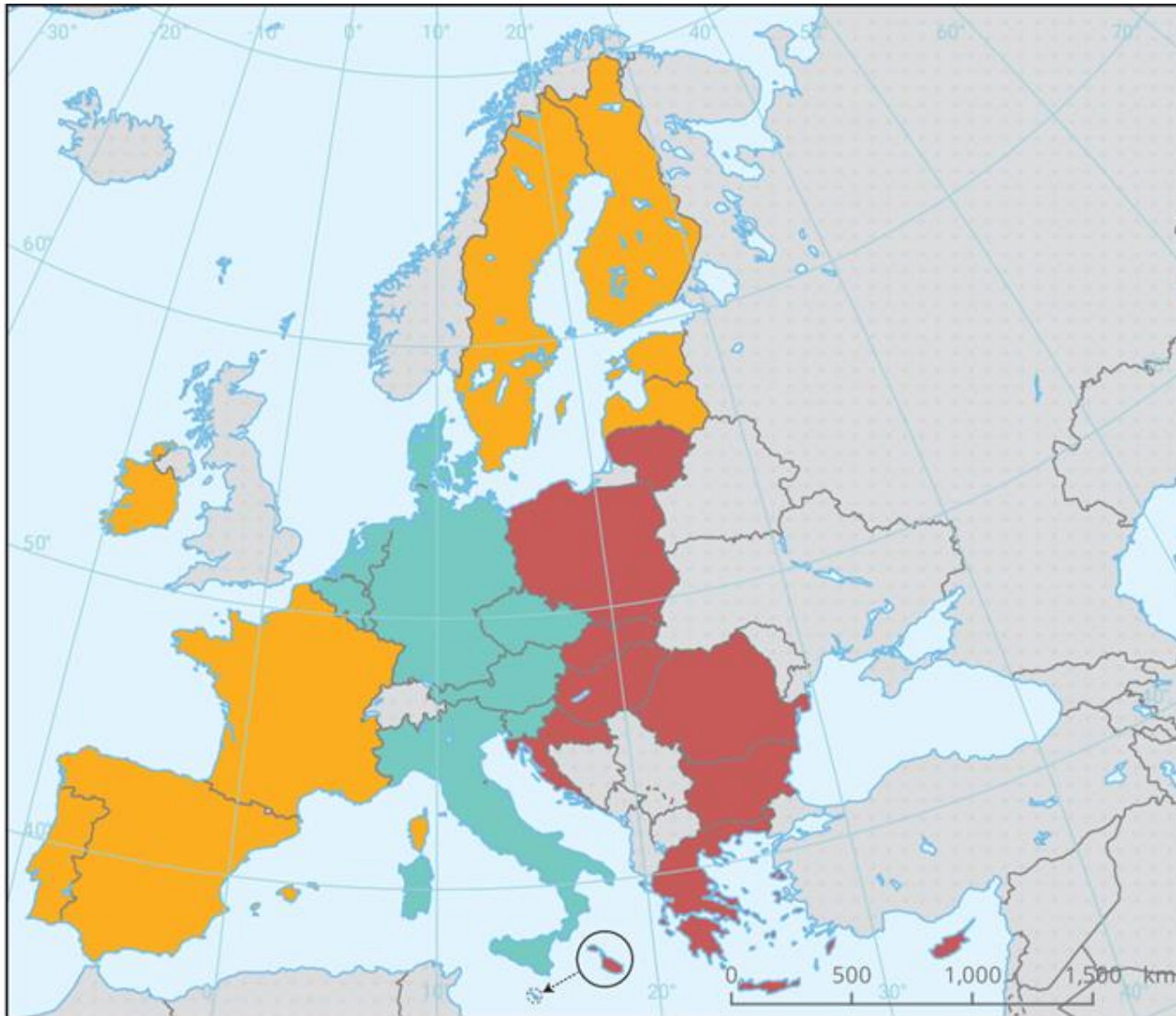
Varhaisvaroitusraporttien ja komission
toimenpidesuosistusten julkaisu 8.6.2023

Varhaisvaroituskertomusten aineisto

- Komission varhaisvaroituskertomus [COM/2023/304 final](#)
- Fact sheet kaikista jäsenmaista https://environment.ec.europa.eu/publications/waste-early-warning-reports-2023-country-specific-factsheets_en
- Varhaisvaroituserviot riskimaista <https://www.eea.europa.eu/publications/many-eu-member-states/early-warning-assessment-related-to>
- Komission arvio ja suositukset Suomelle [SWD\(2023\) 175 final](#)
 - Kaikkia riskimaita koskevat arviot ja suositukset https://environment.ec.europa.eu/publications/waste-early-warning-report-staff-working-documents_en
- Komission yhteenvetosivu [Implementation of the Waste Framework Directive](#)
https://environment.ec.europa.eu/topics/waste-and-recycling/implementation-waste-framework-directive_en
- EEA:n verkkosivu [Many EU Member State risk missing waste recycling targets](#)
<https://www.eea.europa.eu/en/newsroom/news/many-eu-member-states>

EU:n jäsenvaltioiden näkymät yhdyskuntajätteen ja pakkausjätteen valmistelua uudelleenkäyttöön ja kierrätystä koskevien tavoitteiden saavuttamisen suhteen
 (Lähde: Euroopan ympäristökeskus)

- Jäsenvaltiot, jotka eivät ole vaarassa jäädä kummastakaan tavoitteesta
- Jäsenvaltiot, jotka ovat vaarassa jäädä yhdyskuntajätteen valmistelua uudelleenkäyttöön ja kierrätystä koskevasta tavoitteesta mutta eivät kaiken pakkausjätteen kierrätyksen kokonaistavoitteesta
- Jäsenvaltiot, jotka ovat vaarassa jäädä molemmista tavoitteista
- Tarkastelun ulkopuolella

Yhteenveto EU-maiden tilanteesta

- **9** jäsenvaltiota on saavuttamassa yhdyskuntajätettä ja pakkausjätteen kokonaismäärää koskevat **kierrätystavoitteet** – Alankomaat, Belgia, Italia, Itävalta, Luxemburg, Saksa, Slovenia, Tanska ja Tšekki, näistä vain **4** ovat saavuttamassa **kaikki materiaalikohtaiset pakkausjätteen** kierrätystavoitteet – Belgia, Alankomaat, Saksa, Slovenia
- **8** jäsenvaltiota on vaarassa jäädä **yhdyskuntajätettä** koskevasta tavoitteesta, mutta **pakkausjätettä** koskevan kokonaistavoitteen osalta **vaaraa ei ole** – Espanja, Irlanti, Latvia, Portugali, Ranska, Ruotsi, Suomi ja Viro
- **10** jäsenvaltiota on vaarassa jäädä **molemmista tavoitteista** tavoitteista – Bulgaria, Kreikka, Kroatia, Kypros, Liettua, Malta, Puola, Romania, Slovakia ja Unkari.
- **12** jäsenvaltiota vaarassa jäädä **ainakin kahdesta materiaalikohtaisesta pakkausjätteen** kierrätystavoitteesta
- **Muovipakkausjätteen** kierrätystavoite on haastavin- **19** maalla haasteita saavuttaa 50%:n tavoite – Bulgaria, Espanja, Irlanti, Italia, Itävalta, Kreikka, Kroatia, Kypros, Latvia, Luxemburg, Malta, Portugali, Puola, Ranska, Romania, Slovakia, Suomi, Tanska ja Unkari
- **13** maalla yhdyskuntajätteen kaatopaikkakäsittelyn vähentämistavoitteen saavuttaminen kaukana.
- Monien jäsenvaltioiden on lisättävä toimia ja tehostettava toimien vaikuttavuuden seuranta tunnistettujen riskialueiden osalta.

Keskeiset syyt alhaisiin kierrätysasteisiin Suomessa

- **Matalat talteenottoasteet** erilliskerätyissä kierrätysmateriaaleissa (erityisesti muovi- ja biojäte)
- **Jätteenpoltto** on Suomessa edelleen pääasiallinen jätteenkäsittelymuoto; jätteenpolttoaste (57,9 % vuonna 2020) selvästi yli EU:n keskiarvon 26 %

Pisteytyksessä punaisella mm. (kts. yhteenveto FI raportin liitteestä 2)

- Etäisyys tavoitteisiin (yli 15 %-yksikköä YKJ, muovipakkausjätteet) ja viimeaikainen kehitys
- EU:n jätesäädöspaketin viivästyminen yli 12 kk
- Ei jätteenpolttoveroa
- Erilliskeräyksen heikko/ tyydyttävä kattavuus (puu, SER)
- Tuottajavastuumaksujen mukauttamisen puutteet

Komission keskeiset suositukset

1. Tuki yhdyskuntajätteen **uudelleenkäyttöön valmistelulle** ja pakkausten **uudelleenkäyttöjärjestelmille**
2. **Erilliskerätään** erityisesti muovipakkausjätettä ja biojätettä tiheämmin useammin ja/tai tehdään keräyksestä helpompaa.
3. Ylläpidetään ja laajennetaan **jäteneuvontaa**, joiden tavoitteena on jätteen syntymisen ehkäiseminen ja erityisesti muovipakkausjätteen ja biojätteen parempi syntypaikkalajittelu.
4. Otetaan käyttöön **taloudellisia ohjauskeinoja (kuten jätteenpolttovero tai päästökauppa)**, jotta kierrätettävät jätteet päätyisivät poltettavan jätteen sijasta korkeammille jätehierarkian tasoille.

Komission suosittelemia muita mahdollisia toimia Suomelle

- Asetetaan jätteen erilliskeräystä koskevat pakolliset tavoitteet tai indikaattorit yhdyskuntajätteen keräyksestä vastaavien tahojen (esim. kuntien) tasolla; täydentäminen taloudellisilla palkkioilla ja seuraamuksilla sekä tiedotuksella
- Toteutetaan biojätteen ja kuivien kierrätysmateriaalien erilliskeräys koko maassa, myös maaseudulla
- Tuetaan yhdyskuntajätteen valmistelua uudelleenkäytettäväksi ja kehitetään jätteenkäsittelyinfrastruktuuria siten, että panostetaan jätehierarkiassa etusijalla oleviin vaiheisiin; biojätteen keskitetyn käsittelyn täydentäminen kotikompostoinnilla, yhteisökompostoinnilla ja muilla hajautetuilla kompostointiratkaisuilla.
- Suunnitellaan tehokkaita kannusteita, kuten PAYT ja jätteiden painoon perustuva järjestelmä kotitalouksille

Esimerkkejä hyvistä käytännöistä

Suomesta nostettu esille:

- Juomapakkausten palautusjärjestelmä
- Kuormalavojen uudelleenkäyttöön valmisteleva järjestelmä

Kannattaa tutustua muiden maiden hyviin käytäntöihin (kts. fact sheetit tai jäsenmaakohtaiset komission kertomukset)!

Jatkotoimet

- Komission johtopäätökset ja suositukset vakavaan ja huolelliseen tarkasteluun arvioitaessa lisätoimenpiteitä kierrätystavoitteiden saavuttamiseksi.
- Laajaan aineistoon perehtyminen – esimerkkejä muiden maiden onnistumisista ja hyvistä käytännöistä
- Työpaja kiinnostuneiden sidosryhmien kanssa syksyllä
 - Kutsutaan JYTR ja muut keskeiset sidosryhmät
- Suunnitelma työpajasta keskusteltavaksi seuraavaan JYTRiin?

